

در رساله مجاز امام صادق علیه السلام

اصول فقه (بحث چهارم - اصول عملیه)

بررسی ادله استصحاب (۱)

جلسه ۴۵۳

استاد شفیعی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

تقریب دلیل دوم .tv

اگر علم به ثبوت یک امری در زمان سابق داشتیم و در زمان لاحق در بقاء آن متیقن شک کردیم و چون علم به زوال متیقن سابق نداریم، عقل در اینجا حکم به ظن به بقاء آن حالت سابقه می‌کند.

(هذا الدلیل العقلی فیہ مجال للمناقشه)

مناقشه در اصل ملازمه‌ی عقلی:

در تکذیب این ملازمه‌ی عقلیه، وجدان کافی است.

یعنی علم داشتن به حالت سابقه، مستلزم آن نیست که دائما ظن به بقاء آن حالت سابقه در

وقت شک، حاصل شود.

احتمالات در اذعان شارع به ملازمه:

۱. شارع هم، ظن به بقاء پیدا کند: شارع منزله از ظن پیدا کردن است.

۲. شارع حکم به رجحان به بقاء کند: این حکم اثری ندارد، باید حکم به حجیت رجحان کند.

۳. شارع حکم به حجیت رجحان بقاء کند: مدرک این حکم چیست؟

از صرف این ملازمه نمی‌توان چنین حکمی را برداشت کرد و اگر مدرکش، یک دلیل دیگر باشد، آن

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv دلیل دیگر می‌شود مدرک حجیت استصحاب.

مناقشه وجه دوم:

مراد از این که می‌گویند: شارع حکم می‌کند به رجحان بقاء بر طبق حکم عقلاء، چیست؟

اطلاق این کلام موجب ابهام و مغالطه می‌شود.

احتمالات ثلاثه:

۱. شارع ظن به بقاء پیدا می‌کند: این احتمال منتفی است.
۲. شارع حکم می‌کند به رجحان این ظن: این حجیت اقتضا نمی‌کند آن ملازمه را؛ بلکه اثبات این حجیت، احتیاج به دلیل دیگری دارد.
۳. شارع می‌داند که بقاء مظنون در نزد مردم راجح است؛ این حکم مطلوب ما را اثبات نمی‌کند.